

Kancelária Rady pre mediálne služby

Pracovný materiál Kancelárie Rady na zasadnutie Rady pre mediálne služby dňa 18. 12. 2024

Správne konanie: 0114/SKO/2024
Predmet: § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z.
Účastník konania: RADIO, a.s.
Správny orgán: Rada pre mediálne služby

Dátum: 10. 12. 2024

NÁVRH UZNESENIA:

Rada pre mediálne služby (ďalej len „Rada“) ako orgán príslušný podľa § 109 a § 110 zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách (ďalej len „zákon č. 264/2022 Z. z.“), v senáte zloženom z predsedu senátu doc. Mgr. Pavla Izraela, PhD. a členiek senátu Mgr. Andrey Cox a Mgr. Kataríny Začkovej, v súlade so zákonom č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov, rozhodla, že správne konanie č. 0114/SKO/2024 vedené voči vysielateľovi RADIO, a.s. so sídlom Prešovská 39, 821 01 Bratislava, IČO: 35 771 623, podľa ustanovenia § 30 ods. 1 písm. h) zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov

zastavuje,

pretože odpadol dôvod konania začatého na podnet správneho orgánu.

Úloha:

Kancelária Rady vyhotoví písomné znenie rozhodnutia a zašle ho účastníkovi konania.

T: 2. 1. 2025

Z: PO

* * *

Rada na svojom zasadnutí dňa 19. 6. 2024 začala správne konanie voči vysielateľovi RADIO, a.s. vo veci možného porušenia povinnosti ustanovenej v § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. v súvislosti s tým, že dňa 19. 3. 2024 o cca 15:10 hod. odvysielal na programovej službe FUN RADIO v rámci programu *Sajfašou* rubriku *SAJFA VS. KANDIDÁT 2024*, ktorou mohlo dôjsť k nezabezpečeniu objektívnosti a nestrannosti programu aktuálnej publicistiky.

Oznámenie o začatí správneho konania bolo účastníkovi konania doručené dňa 22. 8. 2024, na základe čoho sa začalo správne konanie č. 0114/SKO/2024. Účastník konania bol súčasne vyzvaný, aby v lehote najneskôr do 10 dní od doručenia oznámenia v súlade s § 33 ods. 1 a § 34 ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní zaslal svoje stanovisko, prípadne navrhol dôkazy a vyjadril sa k podkladom pre rozhodnutie v predmetnom správnom konaní. Súčasne bol účastník konania upozornený, že pokiaľ svoje práva v stanovenej lehote nevyužije, Rada môže rozhodnúť vo veci aj bez jeho stanoviska, pokiaľ uzná, že podklady a dôkazy zhromaždené v správnom konaní sú dostačujúce podľa § 46 správneho poriadku. Prílohou oznámenia o začatí správneho konania bol záznam vysielania programu *Sajfašou odvysielaného na programovej službe FUN RADIO dňa 19. 3. 2024 o cca 15:10 hod* a prepis/popis skutkového stavu.

Dňa 2. 9. 2024 bolo Rade doručené vyjadrenie účastníka konania k predmetu správneho konania.

Subjektívna 6-mesačná lehota na uloženie sankcie podľa § 135 ods. 1 zákona č. 264/2022 Z. z. začala plynúť dňa 19. 6. 2024 a uplynie dňa 19. 12. 2024. Objektívna 18-mesačná lehota na uloženie sankcie podľa cit. ustanovenia začala plynúť dňa 19. 3. 2024 a uplynie dňa 19. 9. 2025.

* * *

Prepis/popis skutkového stavu

15:00:00 začiatok monitorovaného záznamu

prebiehajúci program *Sajfašou*

- dopravný servis
- Slovensko a svet (správy Fun rádia)
- zvučka programu *Sajfašou*
- ohlásenie rubriky *SAJFA VS. KANDIDÁT*
- upútavka

- hudba
- ohlásenie rubriky SAJFA VS. KANDIDÁT a privítanie programového riaditeľa rádia
- programový riaditeľ a popisuje charakter rubriky
- hudba
- ohlásenie rubriky SAJFA VS. KANDIDÁT

15:10:42 začiatok diskusie SAJFA VS. KANDIDÁT

Moderátor: „V generálke volieb na funradio.sk skončili na prvých troch miestach Ivan Korčok, Peter Pellegrini a Štefan Harabin. No a keďže Peter Pellegrini odmietol účasť, tak pozvanie dostal štvrtý v poradí. Igor Matovič. Igor, vitajte.“

Igor Matovič: „Ďakujem pekne, tak aspoň za niečo môžem Pellegrinimu v živote ďakovať.“

Moderátor: „Je to presne tak. Čo by ste povedali ľuďom, ktorí tvrdia, že váš spôsob vládnutia vlastne spôsobil návrat Fica a spol. Čo sa dá na to teraz povedať?“

Igor Matovič: „Ja si myslím, že hlavne dosť nekritické myslenie zo strany progresívnych novinárov, ktorí miesto toho aby boli radi, že konečne niekto mafiu porazil, tak miesto toho začali mať najväčšieho nepriateľa a červené súkno z človeka, ktorý tú mafiu porazil a to sa jednoducho nedalo ustáť v tom extrémne ťažkom období, aké sme žili. Akože hejty sprava, zľava. Nič neboli schopní pochváliť. Z maličkostí robili slona. V podstate hovorili tým istým jazykom ako hovorili Fico, dezoláti a podobní a tým pádom vytvorili atmosféru, že stvorili Fica a budeme ho tu mať, podľa mňa, teraz 10, 20 rokov.“

Moderátor: „Stále vám financie spravuje manželka Pavlínka?“

Igor Matovič: „Je to úplne najlepšie. Akože ja myslím si, že takto takí chlapi vo vyššom veku by sa mali zbavovať starosti a keď sa o takéto veci stará niekto iný, tak je to lepšie do života.“

Moderátor: „Kto vám poradil ísť kandidovať? Bol to legendárny mačiak?“

Igor Matovič: „Mačiak tentokrát nemal hlasovacie právo, ale na poslaneckom klube čakali, že Marek Krajčí pôjde a potom, keďže Marek to definitívne odmietol, tak mi zavolali, Igor, ideš do toho? Ja som povedal dobre, ale keď akože vám nevadí, že mojimi súpermi bude polotučné a plnotučné mliečko, že teda jeden a pol až tri a pol percenta tuku síce oni a ja niekde medzitým preferencie, tak idem, ale akože nečakajte zázrak. Hovorí, že nevadí, tak som sa do toho pustil.“

Moderátor: „Dostaneme sa potom ešte k tomu, že čo to všetko môže, samozrejme, spôsobiť tá vaša kandidatúra. Ak by ste sa stali prezidentom, čisto hypoteticky.“

Igor Matovič: „Čo sa nestanem. Dobre.“

Moderátor: „Čisto hypoteticky. Na ktoré stretnutie sa tešíte viac, Trump alebo Putin?“

Igor Matovič: „Tak podržtaška určite s Putinom sa veľmi rada stretne a zas. Síce Korčok asi s Trumpom sa tiež nebude príliš chceš stretať, ale s Putinom sa aspoň nestretne.“

Moderátor: „Je to asi ťažké sa rozhodnúť. Kto podľa vás najviac prispel k tomu, že pani prezidentka Čaputová si povedala, že už do toho druhého obdobia už nepôjde?“

Igor Matovič: „Tak podľa mojich informácií tam je niečo osobné v rodine, tak nechcem to rozoberať.“

Moderátor: „Niečo také politické, že si povedala, že možno už fakt to, že sa to nedá ustáť, tie tlaky, ktoré sú? Lebo vy ste tiež spomínali to, že tie tlaky tej doby boli tak dramatické, že je veľmi problematické to vôbec ustáť?“

Igor Matovič: „Tak je úplne najjednoduchšie to je vzdať a nechať priestor zlu, aby si to ovládlo úplne do totálky. Ak by pani prezidentka Čaputová tentokrát kandidovala, si myslím, že podržtaška by to mala omnoho ťažšie a asi by to nevyhrala. Trochu umožnila tomu, aby to ovládli na komplet.“

Moderátor: „Ale dobre, ale nie je tam nejaká taká ako jemná výčitka, možno aj ako sám k sebe, že tie útoky na prezidentku boli z rôznych strán veľmi intenzívne a aj z vašej strany, že keby sme tam poľavili trochu, tak možno by to rozhodnutie nebolo také kategorické, že určite nie?“

Igor Matovič: „No objektívni ľudia, ktorí naozaj nežijú politikou len tak dve minúty denne a sledujú to do hĺbky a rozumejú súvislostiam, tak tí vidia, že keď ja som niečo smerom k pani prezidentke povedal, tak vždy to bola v podstate v pozícii obrany, ale jej útoky voči mne tie boli systematické, ale zoberme si aj to, že kto stvoril, kto legitimizoval podržtašku. Ona mala s ním stretnutia tri roky, každý jeden mesiac na kávičku a legitimizovala, legitimizovala, obielovala vlastne mafiana, tvárila sa, že to je vlastne budúci demokrat, ktorý po voľbách sa pridá k demokratom a určite nepôjde s mafiou a nakoniec vidíme,

ako to dopadlo. Ja som ju na to upozorňoval, aj na osobnom stretnutí a nič to nepomohlo. Čiže pardon, ale progresívci stvorili to zlo, ktoré teraz nám môže ovládnuť ešte aj prezidentský palác.“

15:15:07 prerušenie diskusie SAJFA VS. KANDIDÁT

- reklamný blok

- hudba

- ohlásenie pokračovania rubriky SAJFA VS. KANDIDÁT

15:21:36 pokračovanie diskusie SAJFA VS. KANDIDÁT

Moderátor: „Vy sa ešte stretávate s objektívnymi ľuďmi, lebo to je tak zaujímavé. Ja mám pocit, že objektívni ľudia už ani neexistujú. Kto je objektívny? Lebo to je podľa mňa strašne ťažké definovať, že kto je objektívny.“

Igor Matovič: „Čo sa týka politiky, alebo teda prehľadu v politike, si myslím, že tí ľudia, ktorí naozaj že nežijú po povrchu, vnímajú to v súvislostiach. Kladú si kritické otázky a to mi aj tak najviac chýba aj na našich školách a myslím si, že to by mala byť alfa omega, len teda táto garnitúra to nebude mať za cieľ, aby naučila deti kritickému mysleniu, lebo keď deti naučíme kriticky myslieť, tak tie sa potom budú pýtať.“

Moderátor: „Ale to zatiaľ nemala žiadna garnitúra v zásade úplne.“

Igor Matovič: „Čo myslíš, te?“

Moderátor: (Smiech) „No to, aby sa decká naozaj naučili kriticky myslieť. Hej? Treba povedať, že s Igorom Matovičom si v súkromí tykáme. Teraz z dôvodu tohto rozhovoru si vykáme. Takže preto. Len sme dovysvetlili, prečo sme sa zasmiali.“

Igor Matovič: „No, ušlo mi to.“

Moderátor: „No, poďme ďalej. Ako podľa vás dopadnú prezidentské voľby? Keďže vy ste povedali, že ste len taký bobkový list? Ako to dopadne?“

Igor Matovič: „Nechcem byť zlým prorokom, ale myslím si, že Ivan Korčok robí slabú kampaň a bohužiaľ podržtaška robí veľkú masívnu kampaň. Myslím si, že sa tam perie pár miliónov čiernych peňazí a tým pádom asi to môže dopadnúť zle.“

Moderátor: „Má pán Korčok počítat s tým, že možno vy ste vašich voličov vyzvali, hlavne pred tým druhým kolom, že aby zaňho hlasovali?“

Igor Matovič: „Ja som do toho s tým išiel, že veľmi rád Ivana Korčoka by som do druhého kola podporil, ale mám, naši voliči majú pár takých zásadných otázok, na ktoré by sme chceli počuť odpoveď.“

Moderátor: „Aspoň jednu z tých zásadných otázok.“

Igor Matovič: „Prečo asistoval Richardovi Sulíkovi pri tom, keď Richard Sulík v rozpore s tým, čo verejne sľúbil na vláde, a o tom sú nahrávky na vláde, keď povedal, že keď si presadíme 200 eur na dieťa s pomocou opozície, nebudú to považovať za porušenie koalíciehoj dohody a nebudú z toho robiť vedu. A potom zrazu z toho robili vedu a kvôli tomu padla Hegerova vláda.“

Moderátor: „Je to, pán Matovič, v tejto súvislosti taký deal breaker? To znamená, že to, na čom sa to fakt môže lámať, že.“

Igor Matovič: „Nie, akože. To je iba, že to sú veci. Nieкто, samozrejme, ten, čo pláva po povrchu si povie, avšak to je minulosť. Na čo sa budeme špárať v minulosti? Ale pre rozumných ľudí, tí chcú vedieť, že teda či tam bola, či tam bol nejaký charakterový zlom v tom momente, lebo nemôžem niekomu povedať, urob to, nebudem z toho robiť vedu, síce to nepodporujem, a keď to urobíš, tak zrazu z toho robím vedu a položím Hegerovu vládu spolu s mafiou. A ešte argument, že však nebojuje proti mafii a korupcii.“

Moderátor: „Dobre, ale pán Matovič, mohol nieкто napríklad povedať, že vy ste niečo povedali, spravili ste potom za zatvorenými dverami a potom ste spravili úplný opak? Môže byť nieкто taký, kto by povedal, že keď Matovič spravil to isté?“

Igor Matovič: „Ale v čom takomto zásadnom? Podľa mňa asi takéto zásadné niečo sa nenájde. A tu ešte raz hovorím, tu sú o tom nahrávky priamo na úrade vlády k dispozícii, kde aj Ivan bol pritom vlastne a kde hovorili nám, že presadte si to, nebudeme z toho robiť vedu, aj keď to nepodporujeme.“

My sme to presadili, robili z toho vedu, položili na základe toho vládu a dnes tu máme mafiu. Takže akože ono to sú tie kľúčové momenty z tých posledných 3 rokov a ja aj úprimne chcem vedieť naozaj,

že čo sa zlomilo v Ivanovi. To, že sa v Sulíkovi niečo zlomilo, to je jasné. Z komunikácie s Haščákom aj vyplýva čo, ale čo sa urobilo v Ivanovej mysli a čo k tomu vplývalo, tak mňa to zaujíma. Nie, že by som mu chcel ubližovať, ale podľa mňa treba mať čisté karty aj voči ľuďom, ktorí nie sú úplne fanúšikmi Ivana Korčoka, ale ak chce poraziť podržtašku, tak musí dať dokopy všetky šíky.“

15:25:40 prerušenie diskusie SAJFA VS. KANDIDÁT

- hudba

- dopravný servis

- hudba

- ohlásenie pokračovania rubriky SAJFA VS. KANDIDÁT

15:37:33 pokračovanie diskusie SAJFA VS. KANDIDÁT

Moderátor: „Vy ste legendárny svojimi atómovkami. Je pripravená pred možno druhým kolom, možno aj pred prvým kolom, nejaká atómovka z vašej strany deň pred voľbami niečo?“

Igor Matovič: „Pripravené nie je nič. Áno, mám. Nosím niečo v sebe, čo si myslím, že ľudia by mali vedieť a sám s tým bojujem, že či to je správne alebo nie je správne. Ale čo sa týka tých atómoviek, ja som na ne hrdý. Ako tá najväčšia atómovka je dať slobodu vyšetrovateľom. Tú nezažili nikdy počas existencie samostatného Slovenska.“

Moderátor: „Kto vám môže poradiť s tým, či s tou atómovkou ísť alebo nie?“

Igor Matovič: „No neviem, dnes budeme mať predsedníctvo, ja tam chcem otvoriť. Budem sa na to pýtať aj svojich kolegov, že či to je správne alebo nie.“

Moderátor: „Takže je tam niečo?“

Igor Matovič: „Samozrejme.“

Moderátor: „Okej. Prečo Pellegrini nechodí do žiadnych debát? Je treba povedať, že v čase tohto nahrávania vieme, že Pellegrini, Korčok bude na Markíze debata. Tak aspoň v zásade takáto jedna. Prečo nechodí? Bojí sa, že by niečo pokazil alebo čo? Aký je váš názor na to?“

Igor Matovič: „Podľa mojich informácií to súvisí práve s tým, čo viem ja a čo vedia, bohužiaľ, viaceré redakcie na Slovensku a boja sa to zverejniť, lebo si sami kladú otázku, že či to je správne zverejniť alebo nie.“

Moderátor: „To znamená, že problém môže byť to, že teda údajne je Peter Pellegrini gay?“

Igor Matovič: „To nemôže byť, podľa mňa, problém. Však teda to...“

Moderátor: „Lebo, prečo by to mal byť problém? Nie?“

Igor Matovič: „Je dospelý človek. Akože...“

Moderátor: „No jasné.“

Igor Matovič: „Do toho sa nikto nebude starať, ale môže s tým niečo súvisieť, čo už problém je.“

Moderátor: „Aha, že by mal Smer nejaké fotky?“

Igor Matovič: „Môže s tým niečo súvisieť veľmi vážne. Hovorím viaceré redakcie na Slovensku tú informáciu majú, ktorú mám aj ja. Boja sa ju zverejniť, podľa mojich informácií, lebo si práve kladú otázku, že či to je už vstup do súkromia alebo nie.“

Moderátor: „Máme na záver, pán Matovič, prichystaných niekoľko otázok. Vlastne, na ktoré v zásade existuje veľmi jednoduchá odpoveď. Áno, nie alebo ďalej. Poprosím vás, aby to nebolo len, že ďalej, ďalej, ďalej, lebo sú to otázky, podľa mňa, ktoré sú úplne easy a zodpovedateľné. Takže máme na to jednu minútu a v zásade to bude tak aj jedna minúta do konca nášho rozhovoru. Môžeme ísť na to?“

Igor Matovič: „No jasné.“

Moderátor: „Dobre, takže spúšťame minútu, teraz. Budete žiť na Slovensku aj o 5 rokov?“

Igor Matovič: „Verím, že áno. Či mám odpovedať iba áno?“

Moderátor: „Áno, nie, ďalej.“

Igor Matovič: „Pán Boh rozhodne.“

Moderátor: „Držali ste niekedy v ruke nabitú zbraň?“

Igor Matovič: „Nie.“

Moderátor: „Chceli by ste, aby sa Donald Trump stal americkým prezidentom?“

Igor Matovič: „Chcel by som, aby si Amerika konečne našla normálnych kandidátov.“

Moderátor: „Áno, nie, ďalej. Hej? Viete, kde máte účtovníctvo za minulý rok?“

Igor Matovič: „Nemám firmu, takže.“

Moderátor: „Separujete odpad?“

Igor Matovič: „Až sa mi zdá, že všetko vyseparujeme a strašne málo nám zostáva.“

Moderátor: „Áno, nie, ďalej.“

Igor Matovič: „Takže áno, nie, ďalej.“

Moderátor: „Nahrávate si telefonáty?“

Igor Matovič: „Nie.“

Moderátor: „Videli ste niekedy porno?“

Igor Matovič: „Nie.“

Moderátor: „Chceli ste niekedy skončiť s politikou?“

Igor Matovič: „Tisíckrát“

Moderátor: „Máte birmovku?“

Igor Matovič: „Áno.“

Moderátor: „Oslabujú sociálne siete demokraciu?“

Igor Matovič: „Bohužiaľ áno.“

Moderátor: „Viete, koľko peňazí máte na svojom bežnom účte?“

Igor Matovič: „Nemám účet.“

Moderátor: „Bude niekedy referendum o vystúpení z EÚ alebo NATO?“

Igor Matovič: „Verím, že nie.“

Moderátor: „A to je aj posledná sekunda tým pádom. Zvládli sme to. No, ako boli tam také nejaké úvodné zakopnutia, samozrejme. Áno, nie, ďalej. Ale je to relatívne zložité vám to vysvetliť. Takže ďakujeme veľmi pekne, že ste boli s nami tak, ako každému kandidátovi vlastne hovoríme, že držíme palce a pán Boh s touto krajinou. Nie?“

Igor Matovič: „No asi tak. Nech nám drží palce aj pán Boh.“

Moderátor: „Tak a budeme sa musieť, samozrejme, spoľahnúť sami na seba. Takže hosťom v štúdiu Fun rádia v týchto politických, v úvodzovkách, debatách Sajfa verus kandidát bol aj kandidát Igor Matovič. Želáme všetko dobré. Nech sa vám darí.“

Igor Matovič: „Podobne, všetko dobré a konajte dobro. Buďte dobrí.“

15:41:38 koniec diskusie SAJFA VS. KANDIDÁT

- hudba

- ohlásenie súťaže (pobyt od cestovnej kancelárie Bubo)

- reklamný blok

- hudba

- ohlásenie kvízu

- dopravný servis

- Slovensko a svet (správy Fun rádia)

16:00:04 koniec monitorovaného záznamu

* * *

Podľa § 8 ods. 4 zákona č. 264/2022 Z. z.: „Aktuálna publicistika je program tematicky spätý so spravodajstvom, ktorý obsahuje komentáre k správam a udalostiam, analýzy vývoja, politické stanoviská k udalostiam alebo názory politikov na jednotlivé témy.“

Podľa § 16 ods. 1 zákona č. 264/2022 Z. z.: „Poskytovateľ obsahovej služby poskytuje obsahovú službu slobodne a nezávisle. Do jej obsahu možno zasahovať iba na základe zákona a v jeho medziach.“

Podľa § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z.: „Vysielateľ, ktorý nepodlieha samoregulačnému mechanizmu zapísanému do evidencie podľa tohto zákona, regulujúcemu aj oblasť všestrannosti informácií, názorovej plurality a objektívnosti a nestrannosti programov, je povinný

zabezpečiť objektivnosť a nestrannosť spravodajských programov a programov aktuálnej publicistiky; názory a hodnotiace komentáre musia byť oddelené od informácií spravodajského charakteru.“

Podľa § 11 písm. ods. 5 zákona č. 181/2014 Z. z.: „Vysielateľ s licenciou môže v čase volebnej kampane vysielateľ okrem politickej propagácie podľa odseku 4 diskusné programy s kandidátmi na prezidenta, len ak ich zaradenie do programovej štruktúry na toto obdobie schválila rada. Vysielateľ s licenciou je vtedy povinný predložiť rade najneskôr 25 dní pred začiatkom vysielania projekt programu, ktorý musí okrem iného obsahovať aj spôsob takého výberu účastníkov diskusií, aby nebol žiadny kandidát na prezidenta znevýhodnený. Zaradenie takého programu do vysielania sa nepovažuje za zmenu programovej služby.“

Podľa § 11 písm. ods. 7 zákona č. 181/2014 Z. z.: „Vysielanie iných programov ako programov uvedených v § 12 ods. 5 a programov uvedených v odsekoch 5 a 6 a vysielanie politickej propagácie uvedenej v odsekoch 1 až 4, ktoré by mohli ovplyvniť hlasovanie osôb oprávnených voliť v prospech alebo v neprospech kandidáta, je zakázané.“

* * *

Predmetný program bol odvysielaný dňa 19. 3. 2024, t. j. počas volebnej kampane k prvému kolu volieb prezidenta slovenskej republiky, ktoré sa uskutočnilo dňa 23. marca 2024¹ Rubrika SAJFA VS. KANDIDÁT 2024 v rámci programu *Sajfašou* predstavovala formát, ktorý zodpovedal projektu predvolebnej diskusie, ktorý na základe žiadosti podanej dňa 7. 2. 2024 schválila Rada na svojom zasadnutí dňa 21. 2. 2024 v súlade s ustanovením § 11 zákona č. 181/2014 Z. z. o volebnej kampani. Podľa tohto projektu prebiehali diskusie vedené moderátorom Sajfom postupne a samostatne s tromi najúspešnejšími kandidátmi na prezidenta Slovenskej republiky, zoradenými podľa skúšobného hlasovania zorganizovaného na príslušnej programovej službe FUN RADIO. Vo vysielaní zo dňa 19. 3. 2024 bol hosťom vtedajší prezidentský kandidát I. Matovič. Moderátor programu na úvod informoval poslucháčov, že vzhľadom na to, že kandidát P. Pellegrini odmietol účasť v diskusii, pozvanie dostal v poradí štvrtý kandidát, I. Matovič. Možno preto konštatovať, že účasť I. Matoviča v diskusii bola v súlade so schváleným projektom výberu účastníkov.

V predmetnom programe odzneli napríklad nasledujúce vyjadrenia:

Moderátor: „Čisto hypoteticky. Na ktoré stretnutie sa tešíte viac, Trump alebo Putin?“

Igor Matovič: „Tak podržtaška určite s Putinom sa veľmi rada stretne a zas. Síce Korčok asi s Trumpom sa tiež nebude príliš chceš stretať, ale s Putinom sa aspoň nestretne.“

Moderátor: „Niečo také politické, že si povedala, že možno už fakt to, že sa to nedá ustáť, tie tlaky, ktoré sú? Lebo vy ste tiež spomínali to, že tie tlaky tej doby boli tak dramatické, že je veľmi problematické to vôbec ustáť?“

Igor Matovič: „Tak je úplne najjednoduchšie to je vzdať a nechať priestor zlu, aby si to ovládlo úplne do totálky. Ak by pani prezidentka Čaputová tentokrát kandidovala, si myslím, že podržtaška by to mala omnoho ťažšie a asi by to nevyhrala. Trochu umožnila tomu, aby to ovládli na komplet.“

Moderátor: „Ale dobre, ale nie je tam nejaká taká ako jemná výčitka, možno aj ako sám k sebe, že tie útoky na prezidentku boli z rôznych strán veľmi intenzívne a aj z vašej strany, že keby sme tam polavili trochu, tak možno by to rozhodnutie nebolo také kategorické, že určite nie?“

Igor Matovič: „No objektívni ľudia, ktorí naozaj nežijú politikou len tak dve minúty denne a sledujú to do hĺbky a rozumejú súvislostiam, tak tí vidia, že keď ja som niečo smerom k pani prezidentke povedal, tak vždy to bola v podstate v pozícii obrany, ale jej útoky voči mne tie boli systematické, ale zoberme si

¹ Volebná kampaň sa začala dňom uverejnenia oznámenia o vyhlásení volieb v Zbierke zákonov Slovenskej republiky, t. j. dňa 9. 1. 2024, a skončila sa 48 hodín pred dňom konania prvého kola volieb, čiže o polnoci z 20. na 21. marca 2024.

aj to, že kto stvoril, kto legitimizoval podržtašku. Ona mala s ním stretnutia tri roky, každý jeden mesiac na kávičku a legitimizovala, legitimizovala, obielovala vlastne mafiana, tvárila sa, že to je vlastne budúci demokrat, ktorý po voľbách sa pridá k demokratom a určite nepôjde s mafiou a nakoniec vidíme, ako to dopadlo. Ja som ju na to upozorňoval, aj na osobnom stretnutí a nič to nepomohlo. Čiže pardon, ale progresívci stvorili to zlo, ktoré teraz nám môže ovládnuť ešte aj prezidentský palác.“

Moderátor: „No, poďme ďalej. Ako podľa vás dopadnú prezidentské voľby? Keďže vy ste povedali, že ste len taký bobkový list? Ako to dopadne?“

Igor Matovič: „Nechcem byť zlým prorokom, ale myslím si, že Ivan Korčok robí slabú kampaň a bohužiaľ podržtaška robí veľkú masívnu kampaň. Myslím si, že sa tam perie pár miliónov čiernych peňazí a tým pádom asi to môže dopadnúť zle.“

Keďže vzniklo dôvodné podozrenie, že k prezentovaným kritickým vyjadreniam a názorom hosta v programe v dostatočnej miere neodznali iné relevantné názorové východiská a relevantné protiargumenty a moderátor tieto vyjadrenia dostatočným spôsobom nevyvažoval a v dostatočnej miere nekládol kritické, resp. doplňujúce otázky, predmetný program mohol pôsobiť jednostranne a nevyvážene. Vychádzajúc z vyššie uvedeného preto regulátor začal správne konanie z dôvodu, že odvysielaním programu *Sajfa šou* dňa 19. 3. 2024 mohlo dôjsť k porušeniu povinnosti vysielateľa podľa **§ 25 písm. b)** zákona č. 264/2022 Z. z., zabezpečiť objektivnosť a nestrannosť programu aktuálnej publicistiky.

Ako sa uviedlo vyššie, podľa § 8 ods. 4 zákona č. 264/2022 Z. z. „Aktuálna publicistika je program tematicky spätý so spravodajstvom, ktorý obsahuje komentáre k správam a udalostiam, analýzy vývoja, politické stanoviská k udalostiam alebo názory politikov na jednotlivé témy.“ Ústrednou otázkou v prejednávanej veci preto je, či program zodpovedajúci schválenému projektu volebnej diskusie podľa osobitného zákona (zákon č. 181/2014 Z. z.) možno klasifikovať ako program aktuálnej publicistiky na účely § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 o mediálnych službách.

Účelom správneho konania je preto preskúmať podozrenie z porušenia § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. zo strany vysielateľa, a to nielen s prihliadnutím na obsah výrokov hosta programu, ale predovšetkým na charakter predmetného programu.

* * *

Účastník konania zaslal svoje vyjadrenie k oznámeniu o začatí správneho konania, ktoré bolo Rade doručené dňa 2. 9. 2024, a v ktorom okrem iného uviedol nasledujúce skutočnosti:

*„V posudzovanom prípade máme za to, že odvysielaná rubrika v rámci relácie *Sajfašou* nenapĺňa znaky „štandardnej“ aktuálnej publicistiky, ktorá tvorí jednu zložku programovej služby vysielateľov a ktorú vysielateľom schvaľuje Rada v rámci autorizácie. Rubriku *SAJFA VS. KANDIDÁT 2024* považujeme za osobitný druh relácie, ktorá sa v našom prípade riadi ustanoveniami § 11 ods. 5 zák. č. 181/2014 Z.z. o volebnej kampani a o zmene a doplnení zákona č. 85/2005 Z. z. o politických stranách a politických hnutiach v znení neskorších predpisov. Podľa cit ustanovenia platí: „Vysielateľ s licenciou môže v čase volebnej kampane vysielateľ okrem politickej propagácie podľa odseku 4 diskusné programy s kandidátmi na prezidenta, len ak ich zaradenie do programovej štruktúry na toto obdobie schválila rada.“ Uvedenú podmienku vysielateľ *RADIO a.s.* splnil a Rada schválila zaradenie rubriky *SAJFA VS. KANDIDÁT 2024* do programovej štruktúry dňa 21.2.2024“.*

Účastník konania sa ďalej odvoláva na usmernenie Rady k voľbám prezidenta Slovenskej republiky v roku 2014, konkrétne na časť, v ktorej sa uvádza, že „Jedinou podmienkou, ktorú zákon na projekt vysielania diskusných programov vyslovene kladie, a teda ju projekt nevyhnutne musí obsahovať, je spôsob výberu účastníkov diskusií. Tento musí zabezpečiť, aby nebol žiadny kandidát na prezidenta takýmto spôsobom výberu znevýhodnený oproti ostatným kandidátom. Z toho teda vyplýva, že:

- spôsob výberu účastníkov diskusií by mal byť transparentný a spravodlivý, čiže výber jednotlivých kandidátov na prezidenta by mal byť založený na vopred stanovených a objektívnych kritériách.
- projekt predložený vysielateľom musí obsahovať taký opis spôsobu výberu účastníkov, na základe ktorého bude môcť Rada posúdiť naplnenie jeho transparentnosti a spravodlivosti“.
Ako vzápätí dodáva účastník konania, uvedené podmienky vo svojom projekte dodržal.

Následne účastník konania odkazuje na vyššie citované ustanovenie § 11 ods. 7 zákona č. 181/2014, pričom uvádza, že „ak by sa mala rubrika SAJFA VS. KANDIDÁT 2024 považovať za komunikát definovaný v § 8 ods. 4 zák. č. 264/2022 Z. z., t. j. za aktuálnu publicistiku, došlo by k porušeniu ust. zák. č. 181/2014 Z. z., keďže toto ustanovenie vyslovene zakazuje vysielanie iných programov ako tých, ktoré sú uvedené v § 12 cit. zákona. Aktuálnu publicistiku považujeme za iný program, pretože program s názvom aktuálna publicistika nie je v cit. ustanoveniach zákona zahrnutý. Z dikcie § 11 ods. 5 zák. č. 181/2014 Z. z. jednoznačne vyplýva, že sa jedná o samostatný typ relácie schvaľovaný v osobitnom režime Radou“.

Svoju argumentáciu účastník konania uzatvára konštatovaním, že „V posudzovanom prípade máme za to, ako sme uviedli vyššie, že sa nejedná o aktuálnu publicistiku a v neposlednom rade išlo o prezentáciu názorov kandidáta na prezidenta v rámci volebnej kampane, s cieľom získať čo najvyšší počet voličov. Je vecou každého kandidáta, akú stratégiu a rétoriku v kampani zvolí. Máme za to, že postavenie moderátora v takomto type relácie ani nemôže plniť úlohu názorového oponenta, ako je to pri politických témach, ktoré aktuálne v spoločnosti rezonujú. Igor Matovič ako kandidát na prezidenta v rámci kampane prezentoval svoje názory a použil rétoriku jemu vlastnú, ktorú požíval a používa počas celej svojej politickej kariéry a to naprieč všetkými médiami. Nie je v moci moderátora vnútiť komukoľvek iný názor“.

* * *

I. K otázke klasifikácie programu ako programu aktuálnej publicistiky

Kancelária Rady poukazuje na to, že podobným skutkovým stavom, týkajúcim sa objektívnosti a nestrannosti programu, ktorým sa realizoval schválený projekt diskusie pred voľbami do orgánov miestnej samosprávy v roku 2022, sa Rada zaoberala v rámci správneho konania č. REO-RPMS/2023/00217, ktoré v danom bode viedlo k vydaniu rozhodnutia o zastavení konania č. RZK/37/2023 zo 7. 6. 2023. V danej veci sa Rada konkrétne zaoberala otázkou, či predvolebný diskusný program ako program *sui generis* podľa príslušných ustanovení zákona č. 181/2014 Z. z. možno posudzovať ako program „aktuálnej publicistiky“ v zmysle ustanovenia § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z., a teda do akej miery a ako intenzívne je potrebné, aby moderátori takýchto programov vyvažovali názory prezentované kandidátmi pri neprítomnosti iných kandidátov.

Hoci ide o komplexnú otázku, v prospech spochybnenia možnosti klasifikovať programy realizované v súlade so zákonom č. 181/2014 Z. z. ako programy aktuálnej publicistiky svedčí podľa názoru Kancelárie Rady hneď niekoľko skutočností:

V prvom rade je potrebné vychádzať zo samotného znenia ustanovenia § 25 písm. b) v spojení s ustanovením § 8 ods. 4 zákona č. 264/2022 Z. z., podľa ktorého je vysielateľ, ktorý nepodlieha samoregulačnému mechanizmu zapísanému do evidencie podľa tohto zákona, regulujúcemu aj oblasť všestrannosti informácií, názorovej plurality a objektívnosti a nestrannosti programov, povinný „zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť **spravodajských programov a programov aktuálnej publicistiky**“. Podľa § 8 ods. 4 uvedeného zákona je aktuálna publicistika program „**tematicky spätý so spravodajstvom, ktorý obsahuje komentáre k správam a udalostiam, analýzy vývoja, politické stanoviská k udalostiam alebo názory politikov na jednotlivé témy**“. V tejto súvislosti je potrebné poukázať na znenie obdobného ustanovenia predchádzajúceho zákona č. 308/2000 Z. z., v ktorom sa „politická publicistika“ vymedzovala v § 3 písm. l) ako „program tematicky **zvyčajne** spätý

so spravodajstvom, ktorý obsahuje **najmä** komentáre k správam a udalostiam, analýzy vývoja, politické stanoviská k udalostiam a názory politikov na jednotlivé tém“. Už na prvý pohľad je zrejmé, že zákonodarca pristúpil k zúženiu rozsahu pojmu aktuálna publicistika v porovnaní s pojmom „politická publicistika“, čím podľa nášho názoru jasne naznačil potrebu reštriktívnejšieho výkladu tohto pojmu. Uvedená požiadavka vyplynula z predchádzajúcej rozhodovacej praxe Rady, v rámci ktorej sa medzi politickú publicistiku zaradili aj programy, pri ktorých naplnenie vyššie uvedenej definície podľa § 3 písm. l) zákona č. 308/2000 Z. z. nebolo úplne jednoznačné, napríklad investigatívne žánre či za istých okolností aj dokumentárne programy. Ako sa v tejto súvislosti uviedlo v komentári k zákonu č. 308/2000 Z. z., „z pohľadu právnej istoty vysielateľov takáto situácia rozhodne nie je optimálna a vyžadovala by si... jednoznačnejšie zákonné vymedzenie politickej publicistiky (napr. vypustením slov „zvyčajne“ a „najmä“ z jej definície)...“

Z uvedeného vyplýva, že po nadobudnutí účinnosti zákona č. 264/2022 Z. z. je na mieste uplatniť zdržanlivejší postoj regulátora pri posudzovaní charakteru určitého programu ako aktuálnej publicistiky². Pokiaľ ide o prejednávanú vec, otvorenou ostáva tiež otázka, či pri všetkých témach volebnej diskusie, z ktorých môžu mať niektoré výlučne historický, právny či politologický charakter, existuje jednoznačná tematická väzba na spravodajstvo. V prípade zápornej odpovede na túto otázku by bolo zrejmé, že prvá z dvoch kumulatívnych podmienok na to, aby mal program povahu „aktuálnej publicistiky“, nie je v tomto prípade splnená (t. j. „tematická spätosť so spravodajstvom“ ako prvá podmienka *sine qua non* a „obsah spočívajúci v komentároch k správam a udalostiam, analýzach vývoja, politických stanoviskách k udalostiam alebo názoroch politikov na jednotlivé témy“ ako druhá podmienka, pričom obe je potrebné splniť súčasne).

Ďalším argumentom v prospech nezariadenia programu vysielaného na základe § 11 ods. 5 zákona č. 181/2014 Z. z. medzi programy aktuálnej publicistiky je systematika vyplývajúca z nasledujúceho súvisiaceho ustanovenia, t. j. § 11 ods. 7 uvedeného zákona o volebnej kampani, ktorý v prípade voľby prezidenta republiky jasne rozlišuje medzi 1) spravodajskými programami a publicistickými programami realizovanými v súlade s programovou službou, 2.) predvolebnými diskusiami vysielanými na základe schváleného projektu a 3) politickou propagáciou. Toto rozlišovanie možno podľa nášho názoru okrem iného odôvodniť práve odlišnou reguláciou obsahu uvedených jednotlivých druhov programov. Kým na spravodajské a publicistické programy sa uplatňuje § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z., politická propagácia je predmetom osobitných ustanovení, rovnako ako predvolebné diskusie, v súvislosti s ktorými možno za *lex specialis* popri uvedenom § 11 ods. 5 zákona č. 181/2014 Z. z. (v prípade komerčných vysielateľov) označiť práve projekt predkladaný vysielateľom a schvaľovaný regulátorom. Z tohto hľadiska možno podľa nášho názoru konštatovať, že už tým, že regulátor schválil projekt účastníka konania, ktorý spočíval v diskusiách s kandidátmi uskutočňovanými jednotlivo, t. j. bez prítomnosti ostatných kandidátov, vymedzil podmienky diskusie, ktoré sa vymykajú tradičnému poňatiu aktuálnej publicistiky vyžadujúcej striktný súlad s požiadavkami objektívnosti a nestrannosti.

Zámerom zákonodarcu pri koncipovaní povinnosti stanovenej v § 11 ods. 5 zákona č. 181/2014 Z. z. a zákazu podľa nasledujúceho odseku 7 bolo podľa nášho názoru zaviesť prísnejší dohľad regulátora vykonávaný *a priori*, ktorého cieľom je zabezpečiť rovný prístup všetkých kandidátov do predvolebných debát vo vysielaní programových služieb. O postavení diskusie kandidátov podľa § 11 ods. 5 zákona č. 181/2014 Z. z. ako programu *sui generis* napokon svedčí aj skutočnosť, že zaradenie takéhoto programu do vysielania sa podľa poslednej vety tohto ustanovenia nepovažuje za zmenu programovej služby. Aj z tohto hľadiska sa preto zdá byť zrejmé, že podrobnejšie pravidlá, ktorým takýto druh programu podlieha, vylučujú uplatnenie všeobecnejšieho ustanovenia § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z.

² V tomto zmysle pozri rozsudok Správneho súdu v Bratislave BA-6S/152/2019 z 12. 12. 2023.

V tejto súvislosti je podľa nášho názoru potrebné súhlasiť s účastníkom konania aj pokiaľ ide o tvrdenie, že v zmysle spojených ustanovení § 11 ods. 5 a § 12. ods. 5³ zákona č. 181/2014 Z. z. by odvysielanie rubriky SAJFA VS KANDIDÁT 2024, pokiaľ by sa považovala za program aktuálnej publicistiky (ktorý sa v každom prípade nerealizuje v súlade s programovou štruktúrou účastníka konania), zásadne odporovalo zákazu vysielat' takéto programy podľa ustanovenia § 11 ods. 7 zákona č. 181/2014 Z. z.

V neposlednom rade je potrebné vychádzať aj z logiky, ktorú vo svojom vyjadrení rovnako naznačil účastník konania. Diskusia kandidátov vo voľbách je najintenzívnejšou formou výmeny názorov s prevládajúcim konfrontačným prvkom, ide v pravom slova zmysle o súťaž programov, myšlienok a osobností. Otázkou preto je, či by v takejto situácii bolo primerané preniesť bremeno vyvažovaní názorov v diskusii na vysielateľa takéhoto programu, a či je vysielateľ vôbec schopný čerpať a prezentovať z otvorených zdrojov informácie na účinnú obranu ostatných, neprítomných kandidátov. Ďalším problematickým aspektom by mohla v určitých prípadoch byť motivácia kandidátov k ne/účasti v diskusii, ak by zákon od vysielateľa takejto diskusie vyžadoval aktívne vystupovanie moderátora v prospech nezúčastnených kandidátov. Z tohto hľadiska je zrejmé, že úloha moderátora ako nestranného pozorovateľa, ktorý diskusiu len tematicky usmerňuje a dohliada na dodržiavanie jej pravidiel, tak, ako to bolo v prejednávanej veci, motiváciu kandidátov k účasti zvyšuje.

Vyššie uvedené úvahy súvisiace s gramatickým, historickým, systematickým a logickým výkladom príslušných ustanovení zákonov č. 264/2022 Z. z. a č. 181/2014 Z. z. podľa nášho názoru spochybňujú možnosť klasifikovať rubriku SAFJA VS KANDIDÁT 2024 ako program aktuálnej publicistiky, v dôsledku čoho dospela Kancelária Rady k záveru, že v prípade predmetného programu je vylúčená uplatniteľnosť § 25 písm. b) zákona o mediálnych službách.

II. K problematike hodnotiacich úsudkov v rámci programu aktuálnej publicistiky

Aj keby regulátor napriek vyššie uvedenému dospel k záveru, že posudzovaný program je programom aktuálnej publicistiky, z ustálenej judikatúry⁴ vyplýva, že vysielateľ by z hľadiska povinnosti zachovať nestrannosť a objektívnosť takýchto programov nemal zodpovedať za hodnotiace komentáre, resp. hodnotiace úsudky, pri ktorých je posudzovanie pravdivosti nemožné (na rozdiel od skutkových tvrdení, resp. tvrdení faktov). V prípade prezentovania kontroverzných tém je posúdenie „správnosti“ hodnotiacich úsudkov veľmi často vecou subjektívneho vnímania. Pre naplnenie požiadavky objektívnosti a nestrannosti programu aktuálnej publicistiky, ktorý sa venuje kontroverzným témam, preto nie je nevyhnutné prezentovať iba objektívne fakty, ale legitímnou súčasťou programu aktuálnej publicistiky sú aj subjektívne hodnotiace komentáre, resp. hodnotiace úsudky.

Aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“)⁵ je potrebné rozlišovať, či je vyjadrenie **skutkovým tvrdením** (tvrdením nejakého faktu), alebo či je **hodnotiacim úsudkom**. Je preto podstatné, či sú obsahom vyjadrenia empiricky overiteľné fakty, teda konštatovanie určitej objektívnej skutočnosti, alebo či má vyjadrenie charakter hodnotiaceho úsudku, t.j. subjektívneho názoru či postoja. Skutkové tvrdenie je teda tvrdenie, o ktorom možno jednoznačne povedať, že je pravdivé alebo nepravdivé. Hodnotiaci úsudok (resp. názor, postoj, hodnotenie) je naopak tvrdenie, ktorého pravdivosť sa nedá objektívne preukázať a nemôže sa ani vyžadovať, aby bola pravdivosť hodnotiacich úsudkov preukázaná. Hodnotiace úsudky preto požívajú vysokú mieru slobody prejavu.

³ Podľa § 12 ods. 5 zákona č. 181/2014 Z. z.: „Za politickú propagáciu na účely tohto zákona sa nepovažuje vysielanie spravodajských programov a publicistických programov, **ak sa realizujú v súlade s programovou službou**“.

⁴ Pozri napr. nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn II. ÚS 224/2016 z 12. apríla 2017.

⁵ Východiskovým rozhodnutím v tejto oblasti je rozsudok ESLP vo veci Lingens vs. Rakúsko z 8. júla 1986.

Podľa judikatúry ESĽP však treba tiež pripustiť, že aj hodnotiaci úsudok môže byť excesom a nemusí byť chránený slobodou prejavu – a to najmä vtedy, keď hodnotiaci úsudok nemá faktický (skutkový) základ, z ktorého by mohol byť vyvodенý. **Hodnotiaci úsudok však požíva vysokú mieru slobody prejavu, ak reálne existuje faktický (skutkový) základ, z ktorého bol tento hodnotiaci úsudok vyvodенý.** Z rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudské práva zároveň vyplýva, že **pri uvádzaní názorov či hodnotiacich úsudkov nie je vždy potrebné súčasne výslovne uviesť aj fakty, na ktorých sa hodnotiace úsudky zakladajú.** ESĽP v tomto ohľade v rozhodnutí *Otegi Mondragon v. Španielsko* uviedol, že „**povinnosť uviesť skutočnosti na podporu hodnotiaceho úsudku je menej prísna, ak sú informácie už známe širokej verejnosti**“. V rozhodnutí *Feldek v. Slovensko* Európsky súd pre ľudské práva uviedol: „...Súd zásadne nemôže prijať tvrdenie, že hodnotiaci výrok môže byť za takéto považovaný, len ak je sprevádzaný faktami, na ktorých bol výrok založený... Nevyhnutnosť spojenia medzi hodnotiacim výrokom a faktami na jeho podporu sa môže pohybovať od prípadu k prípadu podľa osobitných okolností. V tejto veci je Súd uspokojený tým, že **hodnotiaci výrok, ktorý urobil sťažovateľ, bol založený na informáciách, ktoré už boli známe širšej verejnosti...**“.

Z judikatúry ďalej vyplýva, že požiadavku objektívnosti, nestrannosti, resp. vyváženosti **nemožno uplatňovať mechanicky**, ale uplatnenie týchto požiadaviek **sa vždy musí prispôbiť špecifickým okolnostiam konkrétneho prípadu.** Najvyšší súd Slovenskej republiky v tejto súvislosti v rozsudku sp. zn. 3 Sžo 33/2013 uviedol: „**Pojmy objektívnosť a nestrannosť sú pružnými právnymi pojmami, ktoré nie je možné presne právne definovať, ich obsah sa môže meniť, býva podmienený okolnosťami prípadu, na ktorý sa aplikuje právna norma. Tieto pojmy nie je možné explicitne definovať pre otvorený okruh prípadov, keďže jednotlivé informácie a vyjadrenia je nutné vnímať v kontexte ich použitia, a to aj s prihliadnutím na osoby, ktoré dostanú v konkrétnom príspevku priestor na vyjadrenie.**“

Možno preto konštatovať, že mechanická vyváženosť pri informovaní o témach týkajúcich sa aktuálnych politických sporov nie je žiadúca. Odborná literatúra k tomu uvádza: „**Vyloučiť je nutno mechanickou aplikáciou vyváženosti a počítaní konkrétneho času venovaného každej ze zainteresovaných strán, čož judikatura presvedčivo potvrdzuje. Podobne na jej chápaní nahlíži také mediálne-vědný diskurz.**“ (Škop, M. – Waschková Císařová, L.: Objektivita a vyváženost v rozhlasovém a televizním vysílání: nepochopený mýtus rovnosti všech hlasů. Právník 5/2023, s. 392).

Ďalej možno pripomenúť, že Najvyšší správny súd Českej republiky v rozsudku č. k. 7 As 23/2010-73 zo dňa 5. 5. 2010 uviedol, že v rámci politicko-publicistických programov (v zmysle slovenskej právnej úpravy ide o programy aktuálnej publicistiky) „...**nutno vziať v úvahu, že ust. § 31 odst. 3 zákona o vysílání vyžaduje ve zpravodajských a politicko-publicistických pořadech dodržení zásad objektivitы a vyváženosti. U publicistických pořadů toto pravidlo nelze vykládat jako příkaz, aby v nich zaznívaly toliko bezbarvé, opatrnické a hyperkorektní názory. Naopak, zejména proto, že sám zákonodárce zdůrazňuje, že zákaz jednostranného zvýhodňování se má vztahovat na celek vysílaného programu, nutno uvedené ustanovení vykládat v jeho materiálním obsahu, tedy jako pokyn organizovat vysílání publicistických pořadů tak, aby jednotlivé pořady byly často angažované, kritické a názorově vyhraněné, samozřejmě vždy při zachování objektivitы a pravdivosti sdělení o faktech, avšak ve svém celku vytvářely pestrou a z hlediska názorového spektra společnosti reprezentativní kombinaci, podporující co nejširší a nejotevřenější diskusi o společensky relevantních tématech.**“

Uvedenú tézu Najvyšší správny súd Českej republiky potvrdil v nedávnom rozsudku č. k. 10 As 100/2020-35 zo dňa 30. 9. 2020, ktorý interpretuje obdobnú zákonnú požiadavku „objektivitы a vyváženosti“ politicko-publicistických programov zakotvenú v českom zákone č. 231/2001 Sb. o provozování rozhlasového a televizního vysílání, uviedol: „**Smyslem zákonného rozlišení pořadů zpravodajských a pořadů publicistických je umožnit divákům učinit si vlastní názor na co nejobjektivněji prezentovaná fakta (u pořadů čistě zpravodajského charakteru, kde by provozovatel vysílání neměl divákům podsouvat žádné hodnotící soudy) na straně jedné, a poslechnout si nezřídkla originální a kontroverzní názory a hodnotící soudy v publicistických pořadech na straně druhé. Jak již Nejvyšší správní soud řekl, úkolem „zpravodajství je „pohotově přinášet věcnou informaci o aktuální události“,**

příčemž by tato neměla obsahovat jakékoli emotivní výrazy, vulgarismy, slangová či argotická vyjádření, účelem publicistických sdělení je informace komentovat a hodnotit, své adresáty pak „získávat, přesvědčovat a vybízet“, k čemuž jsou oprávněna využívat obrazných a expresivních vyjádření tak říkajíc dle libosti “ [rozsudek ze dne 26. 5. 2010, čj. 3 As 6/2010-71, zde ve vztahu k TV Nova , část V.a)].“

Uvedenému smerovaniu judikatury zodpovedá aj nedávna rozhodovacia prax Rady, ktorá v rozhodnutí RL/30/2024 z 3. 7. 2024 konštatovala, že *„...dôraz na vyvážené zastúpenie relevantných politických pohľadov je v prípade spravodajských programov oveľa väčší ako v prípade programov aktuálnej publicistiky. Možno totiž konštatovať, že spravodajské programy majú pre svoju povahu, z dôvodu, že diváci od spravodajstva spravidla očakávajú objektívne a nestranné informácie a viac sa na informácie odvysielané v spravodajstve spoliehajú, väčší vplyv na formovanie demokratickej diskusie a verejnej mienky v porovnaní s programami aktuálnej publicistiky.“*

Zo základného práva na slobodu prejavu, ako aj z vyššie uvedenej judikatúry teda vyplýva, že použitie kriticky vyhranených, hyperbolizujúcich alebo aj expresívnejších hodnotiacich úsudkov alebo výrazových prostriedkov môže byť legitímnou súčasťou kritických hodnotiacich úsudkov, resp. komentárov, týkajúcich sa aktuálnych udalostí, a teda skutočnosť, že moderátor na takéto výrazy použité hosťom programu výslovne a osobitne nereaguje, automaticky neznamená porušenie zákona. V predmetnom prípade je nesporné, že niektoré výroky I. Matoviča boli veľmi kriticky vyhranené, ale možno konštatovať, že neboli vulgárne, dehumanizujúce, neútočili na ľudskú dôstojnosť, a vychádzali z existujúceho skutkového základu. Pravdepodobne najspornejší výraz „podržtaška“, adresovaný P. Pellegrinimu v súvislosti so svojou kandidatúrou prvýkrát použil práve samotný P. Pellegrini⁶, pričom takto ho počas kampane označovali aj niektorí ďalší kandidáti.

Treba tiež pripomenúť, že Rada v inom prípade týkajúcom sa iného rozhlasového vysielateľa zastavila konanie vo veci možného nezabezpečenia objektivity a nestrannosti diskusného programu aktuálnej publicistiky (rozhodnutie č. RZK/152/2023 zo dňa 22. 11. 2023), a to napriek tomu, že hosť v diskusnom programe uvádzal expresívne alebo hyperbolizované hodnotenia svojich politických súperov alebo politickej situácie a moderátor mnohé jeho tvrdenia nevyvažoval. Rada však **zastavila toto správne konanie z dôvodu, že hodnotiace úsudky požívajú vysokú mieru slobody prejavu** a pri posudzovaní objektivity treba uplatniť prístup minimalizácie zásadu do ústavného práva na slobodu prejavu, ktorý vyplýva z čl. 26 ods. 4 Ústavy SR a z ústavného testu proporcionality. Rada v tomto rozhodnutí uviedla: *„Z ústavnej zásady proporcionality vyjadrenej v čl. 26 ods. 4 Ústavy SR vyplýva požiadavka, že do základného práva na slobodu prejavu a šírenie informácií je možné zasiahnuť len vtedy, ak je to v demokratickej spoločnosti nevyhnutné, z čoho vyplýva požiadavka minimalizácie zásahu do základného práva na slobodu prejavu. (...) ...možno podľa názoru Rady konštatovať, že hoci moderátor pri niektorých vyhranených vyjadreniach hosťa programu neprejavil dostatočnú aktivitu a nereagoval na ne, väčšina vyjadrení hosťa programu uvedených v oznámení o začatí konania mala povahu hodnotiacich úsudkov, resp. vyjadrenia názoru na konkrétne reálne udalosti alebo skutočnosti, hoci častokrát bola forma vyjadrenia názoru expresívna alebo hyperbolizovaná. Možno konštatovať, že hoci moderátor mohol vyvinúť väčšiu aktivitu a mohol vo väčšej miere vyvažovať vyjadrenia hosťa programu svojimi reakciami, čo sa týka posúdenia objektivity a nestrannosti možno prípad predmetného programu považovať za hraničný prípad, v ktorom je potrebné prípadné udelenie sankcie dôkladne zvážiť, aby vyžadovanie reakcií moderátora pod hrozbou sankcie nebolo neprimeraným bremenom kladeným na vysielateľa. Ako bolo uvedené vyššie, podľa názoru Rady možno konštatovať, že viaceré vyjadrenia hosťa programu, ktoré boli uvedené aj v oznámení o začatí konania, boli hodnotiacimi úsudkami, a neboli tvrdeniami faktov. Hodnotiace úsudky vo všeobecnosti, aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, požívajú vyššiu mieru slobody prejavu ako tvrdenia faktov, resp. skutočností. Hoci boli niektoré hodnotiace úsudky hosťa programu expresívne alebo*

⁶ <https://www.ta3.com/clanok/904171/prezidentka-prijala-pellegriniho-nebudem-ziadny-podrztaska-odkazuje-lider-hlasu>

vyjadrené pomocou hyperbol (...), v prípade hodnotiacich úsudkov nie je vyžadovaná taká vysoká miera intenzity reakcií moderátora, ako v prípade tvrdenia faktov, a to v záujme minimalizácie zásahu do základného práva na slobodu prejavu. (...) Vzhľadom na povahu a formuláciu vyjadrení hosťa programu, vzhľadom na celkové vyznenie, spracovanie a obsah namietaného programu a vzhľadom na ústavnú požiadavku minimalizácie zásahu do slobody prejavu, je Rada toho názoru, že nedostatok reakcií moderátora v predmetnom prípade nedosiahol až takú intenzitu, ktorá by mala tak závažný dopad na právo verejnosti byť objektívne a nestranné informovaný o veciach verejného záujmu a o spoločensky relevantných témach, aby bolo nevyhnutné udeliť vysielateľovi sankciu a zasiahnuť do slobody prejavu vysielateľa.“

Na záver je nevyhnutné poznamenať, že vysielateľ spracoval obsah programu určitým spôsobom na základe svojho redakčného rozhodnutia, ktoré podlieha redakčnej slobode vysielateľa, navyše, ako sa uviedlo vyššie, v tomto prípade bol formát programu vopred schválený regulátorom. Rada preto nemá právomoc určovať dramaturgiu programu, spôsob spracovania témy v programe, ani povinnú „hĺbku“ alebo „dôkladnosť“ spracovania témy. V takom prípade by totiž šlo o porušenie redakčnej slobody a zároveň porušenie základného práva na slobodu prejavu vysielateľa v zmysle čl. 26 Ústavy Slovenskej republiky.

* * *

Na základe vyššie uvedených právnych východísk posudzovania charakteru programu ako programu aktuálnej publicistiky možno podľa Kancelárie Rady konštatovať, že posudzovaný program je programom *sui generis*, na ktorý sa vzťahuje právna úprava *lex specialis* vyplývajúca zo zákona č. 181/2014 Z. z., ako aj z konkrétneho projektu vysielateľa schváleného Radou, a nie je preto programom aktuálnej publicistiky, ktorý by podliehal povinnosti zabezpečiť jeho objektívnosť a nestrannosť. Ak by však Rada dospela k opačnému názoru, je z hľadiska posúdenia, či došlo k zabezpečeniu objektívnosti a nestrannosti tohto programu v zmysle § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. nevyhnutné prihliadať na klasifikáciu sporných výrokov I. Matoviča ako hodnotiacich úsudkov, vo vzťahu ku ktorým sa nevyžaduje ich mechanické vyvažovanie zo strany moderátora, zvlášť v prípade programu, ktorého účelom je v každom prípade vymedzenie konkrétneho kandidáta voči ostatným kandidátom a prilákanie záujmu voličov. Preto vzhľadom na charakter programu na jednej strane, resp. na vyznenie programu ako celku, redakčnú slobodu vysielateľa a osobitný spoločenský kontext na druhej strane, podľa nášho názoru nedošlo k porušeniu zákonnej povinnosti zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť programu aktuálnej publicistiky podľa § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. Z tohto dôvodu Kancelária Rady navrhuje správne konanie v prejedávanej veci **zastaviť**.

* * *

ZÁVER:

Na základe uvedených skutočností Kancelária Rady pripravila vyššie uvedený návrh uznesenia.